

PROGNOZA CEN RYNKOWYCH PODSTAWOWYCH PRODUKTÓW ROLNO-ŻYWNOŚCIOWYCH

W Agencji Rynku Rolnego 5 lipca 2017 r. odbyło się kolejne posiedzenie Zespołu Ekspertów ds. Prognozowania Cen Podstawowych Produktów Rolniczych, powołanego przez Prezesa Agencji Rynku Rolnego. Celem spotkania było zaktualizowanie prognozy cen rynkowych podstawowych produktów rolno-żywnościowych na drugą połowę 2017 r.

W opracowaniu zaprezentowano prognozy cen:

- skupu:
  - zbóż,
  - trzody chlewnej, bydła i kurcząt,
  - mleka,
- zbytu:
  - odtłuszczonego mleka w proszku i masła,

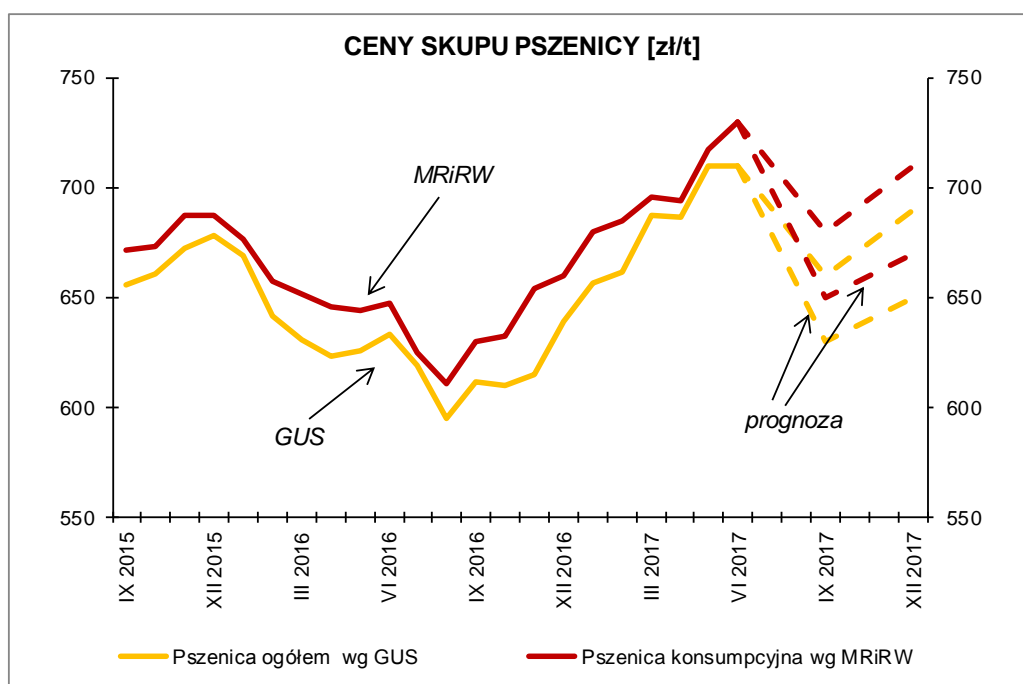
na tle przewidywanych czynników podażowo-popytowych wpływających na ich poziom.

1. RYNEK ZBÓŻ

• Sytuacja cenowa

W sezonie 2016/2017 globalny rynek zbóż znajdował się pod wpływem dużej podaży wynikającej z rekordowych zbiorów, zwłaszcza w Europie Wschodniej. Jednak w miarę wyczerpywania się zapasów ceny zbóż wykazywały wzrost. W Unii Europejskiej mniejsze niż w poprzednim sezonie zbiory zbóż skutkowały wzrostem cen od jesieni 2016 r.

Źródło: opracowanie ARR na podstawie danych GUS, MRiRW i prognozy Zespołu Ekspertów.

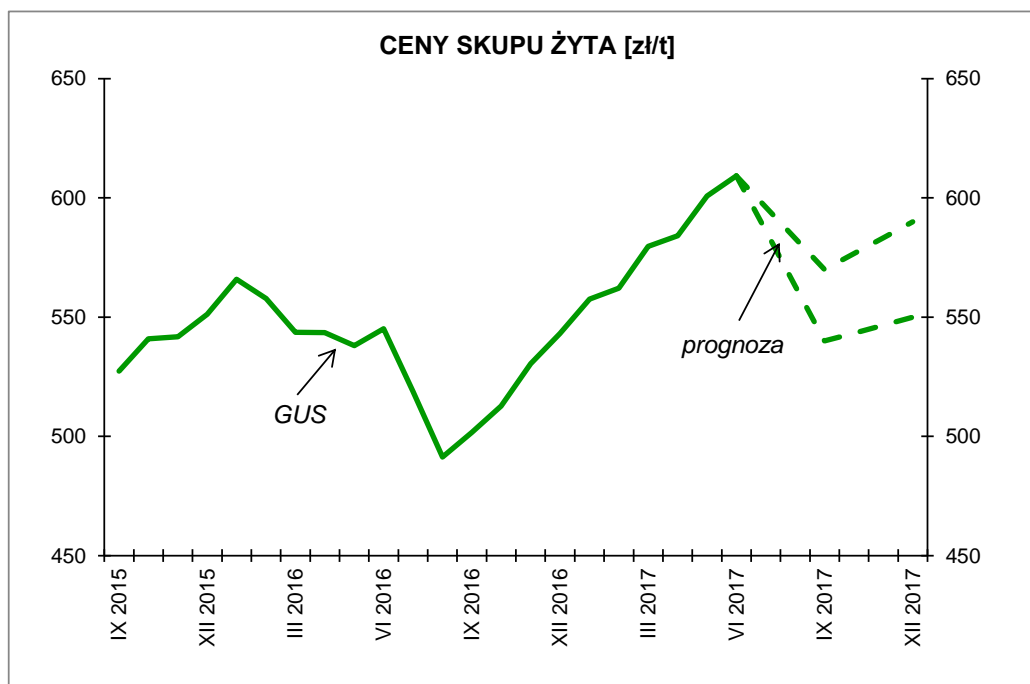
W wyniku dużego eksportu zbóż w sezonie 2016/2017 i niskiego poziomu krajowych zapasów, również w Polsce ceny zbóż rosły od zakończenia żniw i w końcu sezonu były znacząco wyższe niż rok wcześniej. W czerwcu 2017 r. (wg GUS) za pszenicę przeciętnie płacono 710 zł/t, za żyto – 609 zł/t, a za jęczmień – 662 zł/t. Ceny wymienionych zbóż były o 12% wyższe niż w czerwcu 2016 r. W tym czasie średnia krajowa cena kukurydzy wyniosła 692 zł/t i była o 0,5% wyższa niż przed rokiem.

Spowolnione procesy obsychania i ogrzewania gleby wynikające z zimnej oraz deszczowej wiosny spowodowały opóźnienia siewów zbóż jarych oraz opóźnienie wegetacji ozimin. W tej sytuacji tegoroczne zbiory zbóż również są nieco opóźnione, a krajowe ceny zbóż na początku sezonu 2017/2018 utrzymały się na relatywnie wysokim poziomie. W dniach 10–16 lipca 2017 r. ceny płacone przez zakłady zbożowe objęte Zintegrowanym Systemem Rolniczej Informacji Rynkowej (ZSRIR) były zbliżone do notowanych na początku czerwca. Znaczący spadek odnotowano jedynie w przypadku jęczmienia (jęczmień paszowy potaniał o 11%), który jest zbierany jako

pierwszy. W porównaniu z połową lipca 2016 r. ceny pszenicy konsumpcyjnej i jęczmienia paszowego były o około 13% wyższe, a żyta o 30% wyższe.

W Unii Europejskiej w czerwcu 2017 r. za pszenicę konsumpcyjną przeciętnie płacono 161 EUR/t (682 zł/t), za jęczmień paszowy – 149 EUR/t (630 zł/t), a za kukurydzę – 164 EUR/t (696 zł/t)¹. W porównaniu z czerwcem 2016 r. ceny pszenicy i jęczmienia były wyższe odpowiednio o 8% i 9%, natomiast kukurydzy – o 3% niższe. W Polsce w tym czasie średnia cena pszenicy konsumpcyjnej wyrażona w walucie unijnej wyniosła 172 EUR/t (727 zł/t) i była wyższa od średniej ceny w UE (o 7%) oraz wyższa niż na Słowacji (o 20%) i w Czechach (o 5%), ale niższa niż w Niemczech (o 2%)². W czerwcu 2017 r. również krajowe ceny jęczmienia i kukurydzy były wyższe niż u naszych południowych sąsiadów.

W dniach 10–16 lipca 2017 r. średnie unijne ceny pszenicy konsumpcyjnej i jęczmienia paszowego były o 13–14% wyższe niż przed rokiem, a cena kukurydzy o 1% wyższa.

Źródło: opracowanie ARR na podstawie danych GUS i prognozy Zespołu Ekspertów.

• Czynniki wpływające na poziom cen:

– światowe zapasy i produkcja³

Światowe zbiory zbóż w bieżącym sezonie (2017/2018) są prognozowane na poziomie 2 050 mln ton, o blisko 3% niższym niż w rekordowym sezonie 2016/2017, ale

¹ Średnie ceny w UE według obliczeń ARR na podstawie tygodniowych danych Komisji Europejskiej.

² Relacje cen obliczone przez analityków ARR na podstawie średnich cen tygodniowych – dla Polski według ZSRIR MRiRW, a dla pozostałych krajów według Komisji Europejskiej.

³ Zbiory, zużycie i zapasy zbóż (bez ryżu) na świecie i w WNP według United States Department of Agriculture (USDA), z czerwca 2017 r., zbiory w UE według Komisji Europejskiej z 29 czerwca 2017 r.

o 1–3% wyższym niż w sezonach 2014/2015–2015/2016. W odniesieniu do poprzedniego sezonu globalne zbiory pszenicy prawdopodobnie obniżą się o 2%, do 740 mln ton, a zbóż paszowych – o 4%, do 1 310 mln ton (w tym kukurydzy – o 3%, do 1 032 mln ton).

Ocenia się, że globalne zapasy zbóż na początku bieżącego sezonu były o 5% większe niż przed rokiem. Nie zrównoważą one jednak przewidywanego zmniejszenia zbiorów. W efekcie światowe zasoby zbóż będą o 1,5% mniejsze niż w sezonie 2016/2017. Przy prognozowanym niewielkim spadku zużycia zbóż (o 0,2%, do 2 084 mln ton) presja podaży będzie nieco mniejsza niż w poprzednim sezonie, a zapasy końcowe mogą ulec zmniejszeniu o 7%, do 482 mln ton.

Pod koniec czerwca br. Komisja Europejska obniżyła wcześniejszą prognozę zbiorów zbóż dla Unii Europejskiej w sezonie 2017/2018, które mogą wynieść 298 mln ton, o 1% powyżej poziomu z sezonu 2016/2017, ale o 4% poniżej poziomu z sezonu 2015/2016. Zbiory pszenicy w odniesieniu do sezonu 2016/2017 prawdopodobnie wzrosną o 3%, do 148 mln ton, natomiast zbiory zbóż paszowych mogą być nieco mniejsze niż w 2016 r. i wynieść około 150 mln ton. Niekorzystny wpływ na unijny bilans zbóż i jakość ziarna mogą mieć susza w Hiszpanii oraz upały we Francji i w Belgii. Z uwagi na mniejsze niż przed rokiem zapasy początkowe, unijne zasoby zbóż prawdopodobnie będą nieco (o około 1%) mniejsze niż w poprzednim sezonie i wyniosą 337 mln ton.

Spadek zbiorów przewidywany jest dla krajów WNP (o 4%, do 214 mln ton). Zbiory pszenicy w WNP mogą ulec obniżeniu do 123 mln ton, o 6% w odniesieniu do poprzedniego sezonu (w tym w Rosji do 69 mln ton, spadek o 5%, a na Ukrainie do 25 mln ton, spadek o 7%). Zbiory zbóż paszowych mogą zmniejszyć się o 2,5%, do 91 mln ton (przy czym w Rosji mogą być o blisko 1% większe niż rok wcześniej i wynieść 41 mln ton, a na Ukrainie o 5% mniejsze i wynieść 37 mln ton). Z uwagi na wysoki poziom zapasów początkowych kraje WNP nadal będą dysponowały dużymi nadwyżkami zbóż.

Przewiduje się, że w sezonie 2017/2018 zwiększą się światowe obroty pszenicą, a zmniejszą – zbożami paszowymi. Zapotrzebowanie na pszenicę wzrośnie m.in. na tradycyjnych rynkach zbytu unijnego zboża, tj. na Bliskim Wschodzie i w Afryce Północnej.

– produkcja krajowa

W Polsce w 2017 r. powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych⁴ z mieszankami (po uwzględnieniu powierzchni zaoranej w wyniku strat zimowych) wynosi około 7 mln ha, o 3% więcej niż przed rokiem. Plony zbóż w 2017 r. mogą być zbliżone do ubiegłorocznych i wynieść około 4 t/ha, a zbiory (łącznie z kukurydzą, prosem i gryką) – ponad 30 mln ton wobec 29,8 mln ton w 2016 r.⁵ W wyniku dużego eksportu zbóż z Polski w sezonie 2016/2017 krajowe zapasy zbóż uległy dalszemu zmniejszeniu. Przy przewidywanym niewielkim wzroście produkcji krajowe zasoby zbóż w sezonie 2017/2018 mogą być mniejsze niż w sezonie poprzednim.

– zużycie krajowe⁶

W bieżącym sezonie (2017/2018) spodziewane jest dalsze umiarkowane zwiększenie krajowego zapotrzebowania na zboża w wyniku rosnącego zużycia paszowego i przemysłowego. Wykorzystanie zbóż na spasanie może się zwiększyć o 2–3% z uwagi na przewidywany dalszy wzrost produkcji żywca (wieprzowego, drobiowego i w mniejszym stopniu wołowego) oraz produkcji mleka. Zużycie na cele przemysłowe może wzrosnąć o 6%, natomiast spożycie przetworów zbożowych (w ekwiwalencie ziarna) prawdopodobnie utrzyma się na dotychczasowym poziomie.

– polski handel zagraniczny⁷

W okresie od lipca 2016 r. do maja 2017 r. z Polski wyeksportowano 6,2 mln ton ziarna, o 23% więcej niż w tym samym okresie poprzedniego sezonu. Wzrost wynikał przede wszystkim ze zwiększenia wolumenu eksportu pszenicy (do 4,0 mln ton, o 22%) i kukurydzy (do 1,3 mln ton, 1,6 razy). Mniej niż w tym samym okresie poprzedniego sezonu wywieziono żyta (361 tys. ton, spadek o 24%), jęczmienia (77 tys. ton, spadek o 56%) oraz pszenżyta (377 tys. ton, spadek o 25%). Łącznie z przetworami przeliczonymi na ekwiwalent ziarna eksport zbóż wyniósł 7,2 mln ton wobec 6,4 mln ton w całym sezonie 2015/2016. Ocenia się, że w całym sezonie eksport może przekroczyć 7,4 mln ton.

⁴ Pszenica, żyto, jęczmień, pszenżyto, owies.

⁵ Zbiory w 2016 r. wg GUS (*Wyniki produkcji roślinnej w 2016 r.*), powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2017 r. wg GUS (*Wiosenna ocena stanu upraw rolnych i ogrodnictwa w 2017 r.*), plony i zbiory zbóż w 2017 r. wg prognozy eksperta IERiGŻ – PIB.

⁶ Według prognoz analityków ARR na podstawie danych GUS i przewidywań IERiGŻ – PIB.

⁷ Wyniki polskiego handlu zagranicznego zostały obliczone przez analityków ARR na podstawie wstępnych danych Ministerstwa Finansów. Obejmują wymianę z państwami UE i krajami trzecimi.

Ze względu na małe zapasy zbóż i przewidywany niewielki wzrost krajowych zbiorów oraz duże zasoby ziarna w krajach WNP eksport zbóż z Polski w sezonie 2017/2018 może być znacząco mniejszy niż w poprzednim sezonie, w którym wolumen eksportu prawdopodobnie był rekordowy.

Import zbóż utrzymał się na poziomie zbliżonym do ubiegłorocznego. W okresie lipiec 2016 – maj 2017 zaimportowano 1,3 mln ton ziarna zbóż. Znacząco zmniejszył się przywóz kukurydzy (o 59%, do 213 tys. ton) i owsa (o 72%, do 5,3 tys. ton). Zwiększył się natomiast przywóz pozostałych zbóż podstawowych. Pszenicy zaimportowano 815 tys. ton, o 45% więcej niż w tym samym okresie sezonu 2015/2016, a jęczmienia 182 tys. ton, o 51% więcej. Łącznie z przetworami przeliczonymi na ekwiwalent ziarna import zbóż wyniósł 2,2 mln ton.

- **Prognoza cen skupu zbóż do grudnia 2017 r.**

Czerwcowe prognozy wskazują na utrzymanie globalnych zapasów zbóż na wysokim poziomie i stabilizację sytuacji na światowym rynku zbóż. W Unii Europejskiej, pomimo przewidywanych większych niż w poprzednim sezonie zbiorów, zasoby zbóż praktycznie nie ulegną zmianie z uwagi na mniejsze zapasy. W Polsce zasoby zbóż mogą być nawet nieco mniejsze niż przed rokiem, gdyż przewidywany niewielki wzrost zbiorów nie zrekompensuje spadku zapasów. W efekcie do końca 2017 r. ceny zbóż w Polsce mogą być wyższe niż rok wcześniej. Uwzględniając aktualną i przewidywaną sytuację podażowo-popytową oraz wahania sezonowe, Zespół Ekspertów⁸ ocenia, że do grudnia 2017 r. ceny pszenicy i żyta mogą kształtować się następująco:

Wyszczególnienie	j.m.	2017 r.	
		wrzesień	grudzień
Pszenica ogółem¹⁾	zł/t	630–660	650–690
Pszenica konsumpcyjna²⁾	zł/t	650–680	670–710
Żyto¹⁾	zł/t	540–570	550–590

¹⁾ Dotyczy średniej ważonej ceny danego rodzaju zboża zarówno konsumpcyjnego, jak i paszowego.

²⁾ Dotyczy średniej miesięcznej ceny pszenicy przeznaczonej na cele konsumpcyjne, notowanej w ramach Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW.

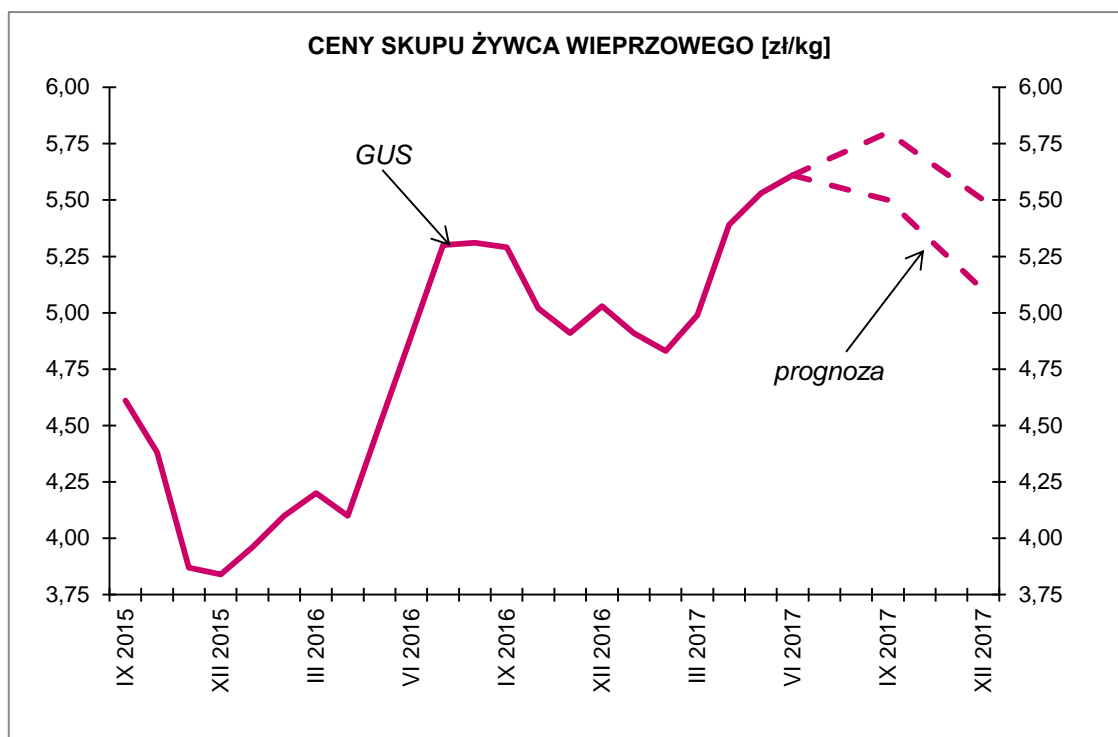
⁸ Zespół Ekspertów ds. Prognozowania Cen Podstawowych Produktów Rolniczych powoływany przez Prezesa Agencji Rynku Rolnego.

2. RYNEK WIEPRZOWINY

• Sytuacja cenowa

Wzrost eksportu i spadek produkcji wieprzowiny w UE w drugim półroczu 2016 r. spowodowały, że od początku 2017 r. ceny trzody chlewnej zarówno w UE, jak i w Polsce, kształtują się na poziomie znacznie wyższym niż rok wcześniej, a od marca do czerwca wykazywały dynamiczny wzrost. W czerwcu 2017 r. w UE średnia cena zakupu trzody chlewnej klasy E wynosiła 176,68 EUR/100 kg i była o 17% wyższa niż przed rokiem⁹.

Źródło: opracowanie ARR na podstawie danych GUS i prognozy Zespołu Ekspertów.

Mniejsza unijna produkcja i duży popyt na polską wieprzowinę, zarówno ze strony krajów członkowskich (w tym zwłaszcza Niemiec), jak i spoza UE (m.in. USA, Kanady i Chile), sprzyjały wzrostowi cen trzody chlewnej również w Polsce. W czerwcu 2017 r. za 1 kg żywca wieprzowego producenci uzyskiwali średnio 5,61 zł, o 15% więcej niż w czerwcu 2016 r.

• Czynniki wpływające na poziom cen skupu:

– pogłowie trzody chlewnej i produkcja żywca wieprzowego w UE

W UE pogłowie trzody chlewnej w końcu 2016 r. wyniosło 147 mln sztuk i było o 1% mniejsze niż w końcu 2015 r. Loch prośnych było o 1,6% mniej, a prosiąt – o 1,4% mniej.

⁹ Ceny żywca wieprzowego klasy E według *EU Meat Market Observatory*, data odczytu: 18.07.2017 r.

Wśród liczących się unijnych producentów wieprzowiny spadek pogłowia świń ogółem odnotowano prawie we wszystkich krajach, poza Polską i Hiszpanią. W Niemczech pogłowie było mniejsze o 1%, we Francji – o 3,9%, w Danii – o 3,3%, a w Holandii – o 4,6%¹⁰. Biorąc pod uwagę zmiany w pogłowie trzody chlewnej w UE, Komisja Europejska przewiduje, że w 2017 r. unijna produkcja żywca wieprzowego może się zmniejszyć o 0,6% i prawdopodobnie wyniesie 23,4 mln ton wobec 23,6 mln ton w 2016 r.¹¹

– pogłowie trzody chlewnej i produkcja żywca wieprzowego w Polsce

Poprawa relacji cen żywca wieprzowego do cen pasz przyczyniła się do wzrostu krajowego pogłowia świń. Na początku marca 2017 r. pogłowie trzody chlewnej w Polsce (wg GUS) liczyło 11,3 mln sztuk, o 7,6% (tj. o 797 tys. sztuk) więcej niż przed rokiem. W odniesieniu do marca 2016 r. wzrost liczebności nastąpił we wszystkich grupach produkcyjno-użytkowych oprócz prosiąt, których pogłowie spadło o 0,9%. Najbardziej wzrosło pogłowie tuczników (o 11,6%) i warchlaków (o 10,2%). Loch było o 6,3% więcej, w tym loch prośnych – o 7,7% więcej¹². Wzrost pogłowia macior prośnych i warchlaków pozwala przypuszczać, że w kolejnych miesiącach 2017 r. nastąpi dalszy wzrost pogłowia. W czerwcu 2017 r. mogło ono wynieść 11,5 mln sztuk, o 5,5% więcej niż przed rokiem.

Zmiany w pogłowie zapowiadają także wzrost krajowej produkcji żywca wieprzowego w 2017 r. Uwzględniając stan i strukturę pogłowia trzody chlewnej, IERiGŻ – PIB ocenia, że w pierwszej połowie 2017 r. krajowa produkcja żywca wieprzowego mogła być o około 3% większa niż w tym samym okresie 2016 r. i wynieść 1 245 tys. ton (973 tys. ton mpc.¹³). W drugiej połowie 2017 r. jej wzrost może być jeszcze większy (i wynieść około 6%). W efekcie w całym 2017 r. produkcja żywca wieprzowego prawdopodobnie ukształtuje się na poziomie około 2 515 tys. ton (1 963 tys. ton mpc.) wobec 2 410 tys. ton (1 880 tys. ton mpc.) w 2016 r.

– handel UE z krajami trzecimi

W pierwszym kwartale 2017 r. utrzymujący się duży popyt ze strony Chin stymulował wzrost eksportu produktów wieprzowych z UE. W kwietniu br. Chiny znacznie ograniczyły import wieprzowiny z Unii. W efekcie w okresie styczeń–kwiecień 2017 r. unijny eksport produktów wieprzowych do krajów trzecich zmniejszył się o 3% w po-

¹⁰ Obliczenia ARR na podstawie danych Eurostat.

¹¹ *Short-term outlook for EU agricultural markets in 2017 and 2018, Summer 2017.*

¹² Opracowanie sygnałne *Pogłowie świń według stanu w marcu 2017 roku*, GUS, 19 maja 2017 r.

¹³ Mpc. – masa poubojowa ciepła.

równaniu z analogicznym okresem 2016 r. i wyniósł 1,3 mln ton¹⁴. Pomimo znacznego zmniejszenia dostaw unijnej wieprzowiny na rynek chiński (o 17%), kraj ten nadal pozostaje głównym odbiorcą produktów wieprzowych z UE (z 38% udziałem). Unijna wieprzowina eksportowana jest również m.in.: do Japonii, Hongkongu, Korei Południowej i na Filipiny.

Import produktów wieprzowych do UE w okresie pierwszych czterech miesięcy 2017 r. wyniósł 11,4 tys. ton i był o 9% większy niż rok wcześniej. Wieprzowinę importowano głównie ze Szwajcarii, Norwegii, Chile i Serbii.

KE prognozuje, że w całym 2017 r. eksport wieprzowiny z UE do krajów trzecich może być o około 9% mniejszy niż w 2016 r., natomiast w przypadku importu prognozowany jest 2% wzrost¹⁵.

– polski handel zagraniczny

Popyt zagraniczny sprzyja wzrostowi eksportu produktów wieprzowych z Polski. W okresie styczeń–maj 2017 r. z kraju wywieziono 306 tys. ton żywca, mięsa, przetworów i tłuszczów wieprzowych (w ekwiwalencie tusz), o 8% więcej niż przed rokiem. Zwiększyły się dostawy do głównych odbiorców asortymentu wieprzowego z Polski, tj. do Niemiec (o 28%), Wielkiej Brytanii (o 5%) oraz Stanów Zjednoczonych (o 48%).

Import żywca, mięsa, tłuszczów i przetworów wieprzowych do Polski w okresie styczeń–maj 2017 r. był o 1% mniejszy i wyniósł 345 tys. ton (w ekwiwalencie tusz). Analitycy ARR oceniają, że w całym 2017 r., w wyniku wzrostu krajowej produkcji, eksport produktów wieprzowych z Polski może być o 7% większy niż w 2016 r. i wynieść około 740 tys. ton (wobec 692 tys. ton w 2016 r.). Import będzie prawdopodobnie o około 4% mniejszy i wyniesie 800 tys. ton (wobec 834 tys. ton w 2016 r.)¹⁶.

– krajowe spożycie

Wzrost cen detalicznych mięsa wieprzowego w 2016 r. o 1,5%, przy jednoczesnym spadku cen konkurencyjnego mięsa drobiowego o 2,3% i nabiału (tj. artykułów mleczarskich i jaj) o 2,0%, przyczynił się do zmniejszenia spożycia wieprzowiny. IERiGŻ – PIB

¹⁴ Prezentacja KE *Committee for the Common Organisation of the Agricultural Markets 22 June 2017*.

¹⁵ *Short-term outlook for EU agricultural markets in 2017 and 2018, Summer 2017*.

¹⁶ Wyniki polskiego handlu zagranicznego asortymentem wieprzowym dotyczą świń gatunków domowych i produktów z tych zwierząt, tj. wybranych towarów z pozycji CN: 0103, 0203, 0209 oraz 1601, 1602 i 0210 i zostały obliczone przez analityków ARR na podstawie wstępnych danych Ministerstwa Finansów. Wyniki te obejmują wymianę z państwami UE i krajami trzecimi. Wolumen przedstawiono w ekwiwalencie tusz.

szacuje, że w 2016 r. bilansowe spożycie mięsa wieprzowego wyniosło 40,1 kg na mieszkańca i było o 3% mniejsze niż rok wcześniej. W okresie styczeń–czerwiec 2017 r. ceny detaliczne wieprzowiny były o 11% wyższe niż w analogicznym okresie 2016 r. Według oceny IERiGŻ – PIB w drugiej połowie 2017 r. dynamika wzrostu cen prawdopodobnie ulegnie osłabieniu i w grudniu 2017 r. ceny detaliczne mięsa wieprzowego mogą być o 1–2% wyższe niż przed rokiem. Jednak na skutek przewidywanej dalszej poprawy sytuacji dochodowej ludności bilansowe spożycie wieprzowiny w 2017 r. może utrzymać się na poziomie zbliżonym do szacowanego na 2016 r.

- **Prognoza cen skupu żywca wieprzowego do grudnia 2017 r.**

Przewiduje się, że z uwagi na sezonowe zmiany relacji podaży do popytu w trzecim kwartale 2017 r. utrzyma się wzrost cen trzody chlewnej. We wrześniu br. ceny żywca wieprzowego w Polsce mogą być o 4–10% wyższe niż przed rokiem. W czwartym kwartale ceny ulegną sezonowemu obniżeniu, ale przy utrzymującym się popycie zagranicznym w grudniu br. mogą być o 1–9% wyższe niż rok wcześniej, pomimo większej krajowej produkcji.

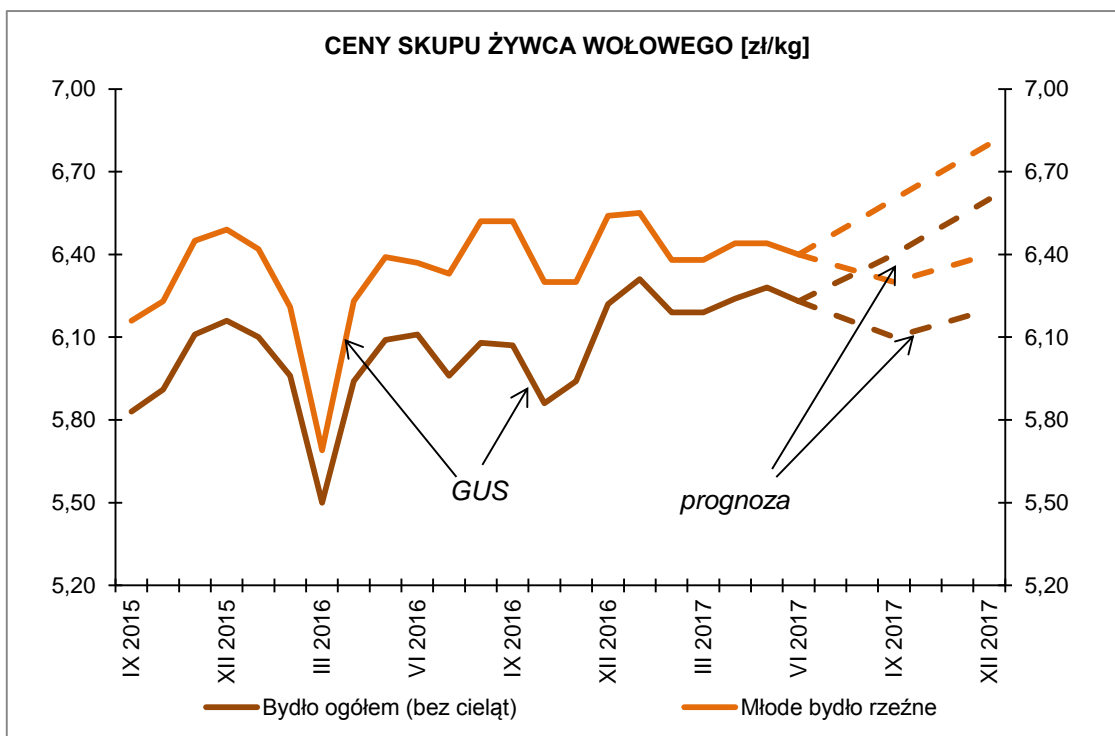
Uwzględniając wahania sezonowe, Zespół Ekspertów ocenił, że ceny skupu żywca wieprzowego mogą się kształtować następująco:

Wyszczególnienie	j.m.	2017 r.	
		wrzesień	grudzień
Żywiec wieprzowy	zł/kg	5,50–5,80	5,10–5,50

3. RYNEK WOŁOWINY I CIEŁĘCINY

- **Sytuacja cenowa**

Na rynku unijnym od marca 2017 r. średnia cena zakupu bydła rzeźnego jest względnie stabilna, ale nieco wyższa niż przed rokiem. W czerwcu 2017 r. (dane KE) unijni dostawcy za bydło rzeźne klasy R3, podobnie jak w maju, uzyskiwali przeciętnie 372,61 EUR/100 kg masy poubojowej schłodzonej, o 3% więcej niż przed rokiem.

Źródło: opracowanie ARR na podstawie danych GUS i prognozy Zespołu Ekspertów.

Zmiany cen płaconych polskim producentom są powiązane ze zmianami cen w innych krajach UE i z kursem euro. Cena polskiej wołowiny klasy R3 wyrażona w walucie unijnej w czerwcu br. wyniosła 318,70 EUR/100 kg i była o 14% niższa niż średnio w UE oraz najniższa wśród liczących się unijnych producentów i eksporterów wołowiny. W Polsce w czerwcu 2017 r. (wg GUS) bydło ogółem (bez cieląt) skupowano przeciętnie po 6,23 zł/kg, o 2% drożej niż przed rokiem. Średnia cena młodego bydła ukształtowała się na poziomie 6,40 zł/kg, o 0,4% wyższym niż w czerwcu 2016 r.

- **Czynniki wpływające na poziom cen skupu:**

- pogłowie bydła oraz produkcja żywca wołowego w UE

W grudniu 2016 r. pogłowie bydła w UE, podobnie jak rok wcześniej, liczyło 89,1 mln sztuk. Wśród dziesięciu krajów o największym pogłowie w sześciu nastąpił spadek, a w czterech pozostałych – wzrost. Pogłowie wzrosło: w Irlandii (o 3%), we

Włoszech (o 2,6%), w Hiszpanii (o 1,2%) i Polsce (o 3,6%). Największy spadek liczebności bydła miał miejsce we Francji (o 2,1%), Niemczech (o 1,3%) i Rumunii (o 2%), natomiast w Wielkiej Brytanii, Belgii i Holandii był on niewielki (o 0,1– 0,5%)¹⁷.

Na 2017 r. Komisja Europejska prognozuje wzrost unijnej produkcji wołowiny o około 1% w porównaniu z 2016 r., do poziomu 7 961 tys. ton¹⁸. Wzrost jest przewidywany prawie we wszystkich krajach będących największymi producentami wołowiny, poza Francją, w której może mieć miejsce duży spadek ubojów młodego bydła rzeźnego (o 12%). Największy wzrost produkcji przewidywany jest w Holandii (o 12%), Danii (o 4%), Irlandii (o 3%) i Wielkiej Brytanii (o 2%)¹⁹.

– pogłowie bydła oraz produkcja żywca wołowego w Polsce

W grudniu 2016 r. krajowe pogłowie bydła ogółem liczyło 5 970 tys. sztuk, o 3,6% więcej niż przed rokiem. Najbardziej zwiększyła się liczebność młodego bydła w wieku 1–2 lat (o 6,9%) oraz cieląt poniżej 1 roku (o 6,2%), natomiast liczba krów nie uległa zmianie²⁰. Wzrost pogłowia bydła młodego świadczy o utrzymującym się zainteresowaniu mięsnym kierunkiem chowu. W ocenie IERiGŻ – PIB produkcja żywca wołowego w 2017 r. prawdopodobnie będzie zbliżona do uzyskanej w 2016 r. i wyniesie około 975 tys. ton (495 tys. ton mpc.) wobec 972 tys. ton (493 tys. ton mpc.)²¹.

– handel UE z krajami trzecimi

W 2017 r. unijny eksport wołowiny utrzymuje się na poziomie wyższym niż w 2016 r. W okresie styczeń–kwiecień 2017 r. z UE wywieziono 238 tys. ton produktów wołowych i cielęcych (w ekwiwalencie tusz), o 17% więcej niż w analogicznym okresie roku 2016²². Głównymi odbiorcami były: Hongkong, Izrael, Liban i Turcja.

Import wołowiny i cielęciny do UE w okresie pierwszych czterech miesięcy 2017 r. był o 6% mniejszy niż przed rokiem i wyniósł 102 tys. ton (w ekwiwalencie tusz). Zmniejszył się przywóz produktów wołowych z Brazylii (o 29%), a większy niż przed rokiem był import z Argentyny i Urugwaju.

Według oceny Komisji, przy utrzymującym się wzroście popytu ze strony krajów pozaunijnych (m.in.: Izraela, Hongkongu, Wybrzeża Kości Słoniowej i Filipin), w 2017 r.

¹⁷ Obliczenia ARR na podstawie danych Eurostat (data odczytu 13.07.2017 r.).

¹⁸ *Short-term outlook for EU agricultural markets in 2017 and 2018, Summer 2017.*

¹⁹ *Rynek Mięsa – Stan i Perspektywy*, nr 52, czerwiec 2017 r., IERiGŻ – PIB, ARR, MRiRW.

²⁰ *Publikacja Zwierzęta Gospodarskie w 2016 r.*, GUS, czerwiec 2017 r.

²¹ *Rynek Mięsa – Stan i Perspektywy*, nr 52, czerwiec 2017 r., IERiGŻ – PIB, ARR, MRiRW.

²² *Prezentacja KE Beef & Veal Market Situation, CMO Committee, 22 June 2017.*

eksport wołowiny z UE może być o około 10% większy niż w 2016 r. Jednocześnie, z uwagi na niewielki wzrost popytu wewnętrznego, import wołowiny do UE prawdopodobnie zwiększy się o 1%.

– polski handel zagraniczny

Polska wołowina jest konkurencyjna cenowo na rynku unijnym, co sprzyja wzrostowi eksportu tego mięsa z Polski. W okresie pierwszych pięciu miesięcy 2017 r. z kraju wywieziono 183 tys. ton żywca, mięsa oraz przetworów wołowych i cielęcych (w ekwiwalencie tusz), o 4% więcej niż w analogicznym okresie 2016 r. Spośród krajów UE głównymi odbiorcami wołowiny z Polski były m.in. Włochy, Niemcy i Hiszpania, a wśród krajów spoza UE – Izrael, Bośnia i Hercegowina oraz Hongkong. Przewidywany niewielki wzrost krajowej produkcji wołowiny w 2017 r. będzie ograniczał możliwość wzrostu eksportu. Szacuje się, że w całym 2017 r. eksport wołowiny może być zbliżony do zrealizowanego w 2016 r. i wynieść około 435 tys. ton.

W okresie pięciu miesięcy 2017 r. do Polski przywieziono 72,5 tys. sztuk bydła żywego, o 10% więcej niż przed rokiem. Wzrost importu dotyczył głównie cieląt do 160 kg (39 tys. sztuk, wzrost o 33%). Większy niż przed rokiem (o 50%) był również przywóz bydła hodowlanego czystorasowego, który wyniósł 9,4 tys. sztuk. Z uwagi na mniejszą średnią masę importowanych sztuk przywóz żywca wołowego wyrażony w ekwiwalencie tusz był o ponad 3% mniejszy niż w tym samym okresie 2016 r. Import mięsa wołowego, na skutek zwiększenia udziału importu mięsa bez kości w przeliczeniu na ekwiwalent tusz, był większy o 3%. Przywóz przetworów wołowych zmniejszył się o 15%. Ogółem od stycznia do maja 2017 r. do kraju przywieziono 22 tys. ton żywca, mięsa i przetworów wołowych i cielęcych (w ekwiwalencie tusz), o 1% mniej niż przed rokiem.

W ocenie analityków ARR w drugim półroczu 2017 r. import produktów wołowych i cielęcych może być większy niż w drugim półroczu 2016 r. W efekcie w całym 2017 r. import produktów wołowych i cielęcych do Polski prawdopodobnie wzrośnie²³.

---

²³ Wyniki polskiego handlu zagranicznego asortymentem wołowym i cielęcym dotyczą bydła gatunków domowych i produktów z tych zwierząt, tj. wybranych towarów z pozycji CN: 0102, 0201, 0202 oraz 1602 i 0210 i zostały obliczone przez analityków ARR na podstawie wstępnych danych Ministerstwa Finansów. Wyniki te obejmują wymianę z państwami UE i krajami trzecimi. Wolumen przedstawiono w ekwiwalencie tusz.

– krajowe spożycie

W 2016 r., na skutek rosnącej świadomości społeczeństwa dotyczącej prozdrowotnych właściwości wołowiny oraz poprawy sytuacji dochodowej ludności, wzrosła konsumpcja tego mięsa. Według szacunków IERiGŻ – PIB bilansowe spożycie mięsa wołowego w 2016 r. wyniosło 1,9 kg na mieszkańca wobec 1,2 kg w 2015 r. W pierwszym półroczu 2017 r. ceny detaliczne mięsa wołowego były o 2,4% wyższe niż rok wcześniej, ceny mięsa wieprzowego – o blisko 11% wyższe, a mięsa drobiowego uległy obniżeniu o 0,3% w odniesieniu do analogicznego okresu 2016 r.

Według oceny IERiGŻ – PIB, jeżeli w drugiej połowie 2017 r. ceny detaliczne wołowiny utrzymają się na poziomie zbliżonym do ubiegłorocznego, konsumpcja tego mięsa może jeszcze wzrosnąć i osiągnąć poziom 2,0 kg na mieszkańca.

• **Prognoza cen skupu bydła do grudnia 2017 r.**

W związku z niewielkimi zmianami w relacji podaży do popytu ceny wołowiny w UE w trzecim i czwartym kwartale 2017 r. prawdopodobnie będą względnie stabilne. W Polsce, z uwagi na duży udział eksportu w zagospodarowaniu krajowej produkcji wołowiny i cielęciny (około 85% w 2016 r.) oraz 90% udział UE w polskim eksporcie tego asortymentu, ceny żywca wołowego na rynku unijnym mają wpływ na kształtowanie się cen w kraju.

Przewiduje się, że w trzecim i czwartym kwartale 2017 r. w Polsce ceny skupu bydła młodego prawdopodobnie będą zbliżone do uzyskanych w analogicznych miesiącach 2016 r. W wyniku przewidywanego zmniejszenia udziału krów w ubojach, nieco wyższe (do 6%) mogą być natomiast ceny bydła ogółem.

Uwzględniając wahania sezonowe, Zespół Ekspertów ocenił, że w okresie objętym prognozą ceny bydła ogółem i młodego bydła mogą się kształtować następująco:

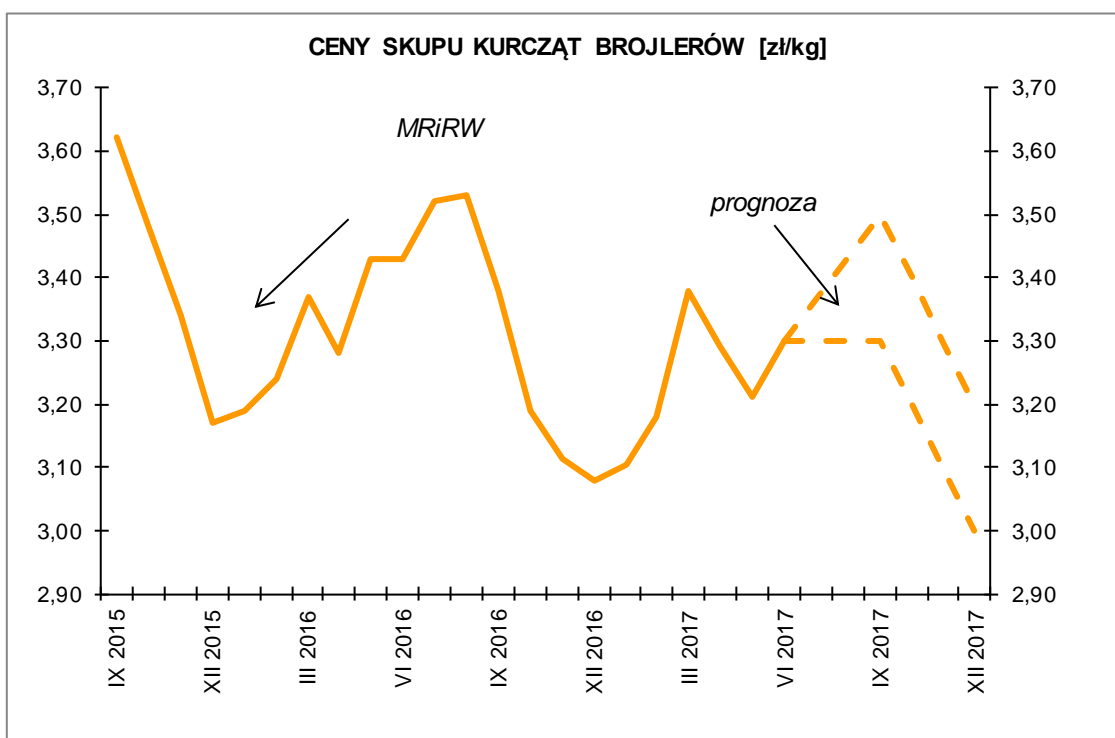
Wyszczególnienie	j.m.	2017 r.	
		wrzesień	grudzień
Bydło ogółem	zł/kg	6,10–6,40	6,20–6,60
Młode bydło rzeźne	zł/kg	6,30–6,60	6,40–6,80

4. RYNEK DROBIU

- **Sytuacja cenowa**

Ceny skupu kurcząt brojlerów od początku 2017 r. utrzymują się na niskim poziomie. Niski poziom cen jest warunkowany dynamicznym wzrostem krajowej produkcji oraz ograniczonymi możliwościami sprzedaży poza UE. Według danych z zakładów drobiarskich objętych monitoringiem Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW w pierwszym tygodniu lipca br. zakłady drobiarskie za kurczęta brojlery płaciły dostawcom 3,43 zł/kg, o 1% mniej niż przed rokiem i o 9% mniej niż dwa lata wcześniej.

Źródło: opracowanie ARR na podstawie danych MRiRW i prognozy Zespołu Ekspertów.

Ceny skupu indyków po pogłębiającym się spadku w 2016 r. od lutego 2017 r. sukcesywnie rosły i w czerwcu przekroczyły poziom sprzed roku. W dniach 3–9.07.2017 r. indyki skupowano po 5,40 zł/kg, o 7% drożej niż rok wcześniej, ale o 8% taniej niż w tym samym okresie 2015 r.

Tuszki kurcząt w pierwszym tygodniu lipca 2017 r. zbywano po 5,87 zł/kg, o 7% drożej niż rok wcześniej. Krajowe tuszki kurcząt są jednymi z najtańszych w Unii Europejskiej. Zgodnie z danymi Komisji Europejskiej w czerwcu br.²⁴ średnia cena sprzedaży tuszek kurcząt w Polsce wyrażona w walucie unijnej wyniosła 129,98 EUR/100 kg i była o 56 EUR/100 kg niższa od średniej ceny w UE (185,15 EUR/100 kg) oraz

²⁴ https://ec.europa.eu/agriculture/poultry/presentations_en (data odczytu 19.07.2017 r.).

o 23 EUR/100 kg niższa od ceny w Wielkiej Brytanii (152,30 EUR/100 kg), będącej głównym konkurentem Polski na unijnym rynku mięsa drobiowego.

- **Czynniki wpływające na poziom cen skupu:**

- produkcja żywca drobiowego na świecie

Departament Rolnictwa Stanów Zjednoczonych prognozuje, że w 2017 r. światowa produkcja kurcząt brojlerów wzrośnie w skali roku o 1% do 89,5 mln ton²⁵. Znaczny wzrost produkcji w 2017 r. przewidywany jest w Brazylii, Stanach Zjednoczonych, a także w UE i Indiach. Prognozy wzrostu produkcji wynikają głównie z rosnącego popytu konsumpcyjnego na świecie. Niewielka dynamika wzrostu globalnej produkcji w 2017 r. związana jest z prognozami dalszego spadku produkcji w Chinach na skutek wystąpienia w tym kraju grypy ptaków.

- produkcja żywca drobiowego w UE

Zgodnie z prognozą Komisji Europejskiej produkcja drobiu w UE w 2017 r. wzrośnie o 1,7% do 14,6 mln ton²⁶. Przewidywane spowolnienie dynamiki wzrostu produkcji mięsa drobiowego wynika przede wszystkim z prognoz dużo wolniej rosnącego unijnego eksportu, ze względu na silną konkurencję na rynkach zagranicznych ze strony dostawców brazylijskich i amerykańskich, a także ze względu na ogniska grypy ptaków na terenie Europy i ograniczenia wprowadzone przez kraje pozaunijne w imporcie z UE. Ograniczająco na wzrost produkcji oddziaływać będzie również mniejsza niż w poprzednich latach skala wzrostu spożycia wewnętrznego wynikająca z nasycenia rynku unijnego.

- produkcja i skup żywca drobiowego w Polsce

Krajowy rynek drobiu od lat charakteryzuje się znaczną dynamiką wzrostu produkcji, do czego przyczynia się przede wszystkim rosnąca sprzedaż zagraniczna. Produkcja drobiu ogółem w Polsce w 2016 r. osiągnęła 3,2 mln ton (2,2 mln ton mpc.), a tempo jej wzrostu wyniosło 13%. Produkcja kurcząt brojlerów wyniosła 2,7 mln ton, o 19% więcej, a indyków – 460 tys. ton, o 2% więcej. Prognozuje się, że w 2017 r. produkcja drobiu będzie nadal rosła (do 3,4 mln ton), ale dynamika tego wzrostu będzie słabsza niż w roku 2016 i może wynieść 6–7% (przy czym produkcja kurcząt brojlerów wzrośnie o 2%, a indyków – o 9%)²⁷. Do spowolnienia dynamiki wzrostu produkcji drobiu w 2017 r. przyczynią się ograniczone możliwości zwiększania

²⁵ *Livestock and Poultry: World Markets and Trade*. USDA Foreign Agricultural Service, April 2017.

²⁶ *Short-term outlook for EU agricultural markets in 2017 and 2018, Summer 2017*.

²⁷ *Rynek Drobiu – Stan i Perspektywy*, nr 51, maj 2017 r., IERiGŻ – PIB.

eksportu oraz niska – zbliżona do wartości granicznych – opłacalność chowu drobiu rzeźnego²⁸.

– handel zagraniczny

W 2016 r. za granicę sprzedano ponad 1,2 mln ton drobiu – o 19% więcej niż w roku 2015. Wzrost sprzedaży na rynki zagraniczne w 2016 r. wynikał przede wszystkim z konkurencyjności cenowej i jakościowej polskiego drobiu w odniesieniu do oferty pozostałych unijnych eksporterów. Pod koniec 2016 r. na terenie kraju wystąpiły ogniska grypy ptaków, co skutkowało wprowadzeniem przez niektóre kraje ograniczeń na import asortymentu drobiowego z całego obszaru lub z niektórych regionów Polski. Ograniczenia te przyczyniły się do spowolnienia dynamiki wzrostu eksportu w 2017 r. W okresie pierwszych pięciu miesięcy 2017 r. z Polski wywieziono 525 tys. ton asortymentu drobiowego o 7% więcej niż rok wcześniej. W tym okresie mięsa kurzego wyeksportowano 405 tys. ton, o 13% więcej niż rok wcześniej, a mięsa indyczego 78 tys. ton, o 15% mniej niż rok wcześniej.

Przewiduje się, że w całym 2017 r. tempo wzrostu eksportu wyniesie około 12%, a więc będzie wolniejsze niż w roku 2016 i 2015. Ostateczne wyniki krajowego eksportu drobiu w 2017 r. będą uzależnione m.in. od przywrócenia możliwości sprzedaży polskiego drobiu na rynki państw trzecich, które wprowadziły ograniczenia na import z Polski. Prowzrostowo na sprzedaż zagraniczną, tak jak w latach poprzednich, będzie oddziaływać konkurencyjność cenowa polskiego drobiu na rynku unijnym.

Import drobiu do Polski w 2016 r. wyniósł 139 tys. ton i był o 16% większy niż w roku poprzednim. W roku 2017 przewidywany jest dalszy 3% wzrost przywozu drobiu²⁹.

– spożycie

W 2016 r. ceny detaliczne mięsa drobiowego były o 2,3% niższe niż w 2015 r., co sprzyjało wzrostowi jego spożycia. Według szacunku IERiGŻ – PIB konsumpcja mięsa drobiowego w Polsce w 2016 r. wyniosła 29,5 kg na mieszkańca i była o 2,4 kg (o 9%) większa niż w roku 2015. Przewiduje się, że w całym 2017 r. na skutek dalszego obniżania cen detalicznych drobiu, jego spożycie może wzrosnąć do 30,5 kg na mieszkańca.

²⁸ Według IERiGŻ – PIB próg opłacalności produkcji kurcząt rzeźnych mierzony relacją cen żywca do pasz wynosi 1:2,5.

²⁹ Wyniki polskiego handlu zagranicznego asortymentem drobiowym dotyczą drobiu domowego i produktów z tego drobiu, tj. wybranych towarów z pozycji CN: 0105, 0207 i 1602 i zostały obliczone przez analityków ARR na podstawie wstępnych danych Ministerstwa Finansów. Wyniki te obejmują wymianę z państwami UE i krajami trzecimi. Wolumen przedstawiono w ekwiwalencie tuszek.

- **Prognoza cen skupu do grudnia 2017 r.**

Rosnąca w drugiej połowie 2017 r. produkcja żywca drobiowego na rynku krajowym, przy ograniczonych możliwościach sprzedaży zagranicznej, przyczyni się do utrzymania cen kurcząt brojlerów na względnie niskim, zbliżonym do ubiegłorocznego, poziomie. Presję podaży na spadek cen będzie łagodziła zwiększająca się konsumpcja krajowa. Do września br. ceny kurcząt brojlerów mogą sezonowo wzrosnąć, ale w czwartym kwartale ulegną prawdopodobnie ponownemu obniżeniu.

Biorąc pod uwagę wahania sezonowe, Zespół Ekspertów przewiduje następujące poziomy średnich krajowych cen skupu kurcząt brojlerów:

Wyszczególnienie	j.m.	2017 r.	
		wrzesień	grudzień
Kurczęta brojlery	zł/kg	3,30–3,50	3,00–3,20

5. RYNEK MLEKA I PRODUKTÓW MLECZARSKICH

• Sytuacja cenowa

Od początku 2017 r. ceny skupu mleka w Unii Europejskiej i w Polsce są względnie stabilne, ale znacząco wyższe niż rok wcześniej. Ceny odtłuszczonego mleka w proszku ulegają znaczącym wahaniom, a ceny masła od marca dynamicznie rosną.

– masło w blokach i odtłuszczone mleko w proszku (OMP)

Od czerwca 2017 r. ceny masła u głównych światowych eksporterów osiągają rekordowo wysoki poziom. W Unii Europejskiej w drugim tygodniu lipca br. producenci za ten artykuł przeciętnie uzyskiwali 5,75 EUR/kg, o 89% więcej niż w analogicznym okresie 2016 r. W Oceanii na początku lipca br. masło było 2 razy droższe niż rok wcześniej kształtując się na poziomie 5,20 EUR/kg, a w USA o 13% droższe – 5,01 EUR/kg³⁰.

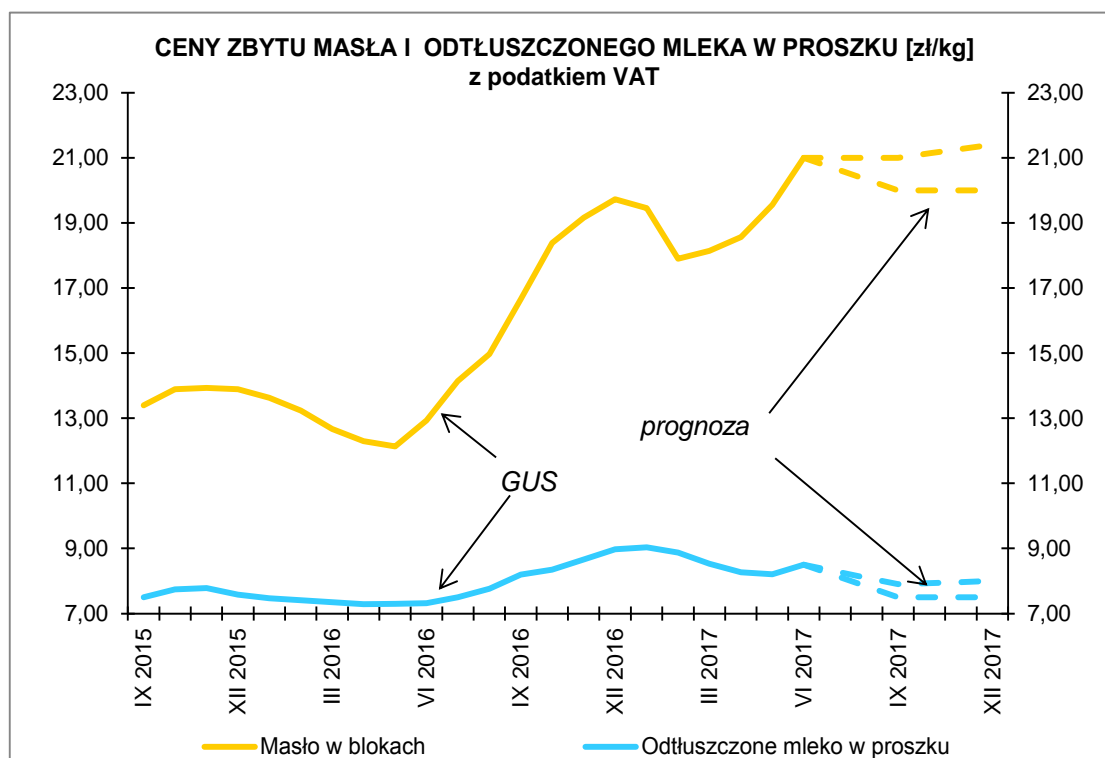
W Oceanii ceny odtłuszczonego mleka w proszku, po wcześniejszym spadku, rosną od maja, podczas gdy w UE i USA od czerwca 2017 r. ponownie ulegają obniżkom. Na rynku unijnym w drugim tygodniu lipca 2017 r. za ten rodzaj proszku mlecznego płacono przeciętnie 1,82 EUR/kg, o 9% mniej niż przed miesiącem, ale o 6% więcej niż przed rokiem.

Na skutek mniejszej unijnej produkcji masła oraz rosnącego światowego popytu na ten tłuszcz (m.in. ze strony USA oraz krajów Bliskiego i Dalekiego Wschodu) w czerwcu i na początku lipca 2017 r. unijne, w tym krajowe, ceny masła osiągnęły historycznie najwyższy poziom. W Polsce zakłady mleczarskie objęte monitoringiem Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW w drugim tygodniu lipca 2017 r. masło w blokach zbywały po 21,51 zł/kg, o 64% drożej niż przed rokiem³¹.

Ceny odtłuszczonego mleka w proszku w Polsce, po spadku w pierwszym kwartale br., w drugim kwartale wykazywały niewielki wzrost, ale od końca czerwca ponownie ulegają obniżkom. W drugim tygodniu lipca br. za odtłuszczone mleko w proszku płacono średnio 7,79 zł/kg, o 1,6% mniej niż w przedostatnim tygodniu czerwca br., ale o 6% więcej niż rok wcześniej.

³⁰ Ceny masła i OMP w Oceanii i USA według CLAL, w UE – według KE.

³¹ Obliczenia analityków ARR na podstawie tygodniowych danych MRiRW z zakładów objętych monitoringiem Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej – ceny bez VAT.

Źródło: opracowanie ARR na podstawie danych GUS i prognozy Zespołu Ekspertów.

– mleko surowe

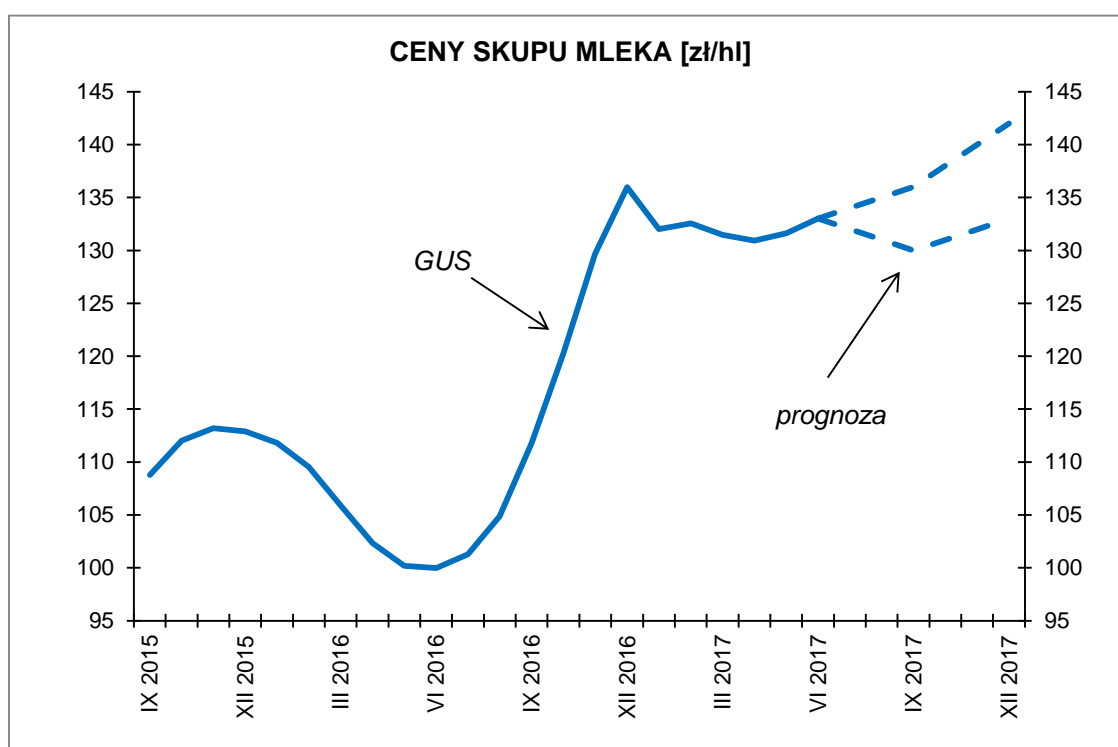
W USA od początku 2017 r. ceny mleka ulegają obniżkom. W maju 2017 r. amerykańscy producenci za surowiec uzyskiwali 33,30 EUR/100 kg, o 2% mniej niż w kwietniu br., ale o 18% więcej niż przed rokiem. W Nowej Zelandii i w Unii Europejskiej ceny mleka są względnie stabilne i utrzymują się na poziomie znacząco wyższym niż w latach 2015–2016. W maju br. w Nowej Zelandii cena surowca wyniosła 31,78 EUR/100 kg i była o 58% wyższa niż przed rokiem. W UE w czerwcu br. za mleko płacono przeciętnie 33,05 EUR/100 kg, o niecały 1% więcej niż w maju br. i o 29% więcej niż w czerwcu 2016 r.³²

W Polsce, podobnie jak średnio w UE, ceny skupu mleka w pierwszym półroczu 2017 r. były względnie stabilne. W czerwcu br. krajowi producenci za surowiec w skupie uzyskiwali 133,01 zł/hl (według GUS, bez VAT), o 1,1% więcej niż miesiąc wcześniej i o 33% więcej niż w czerwcu 2016 r. Krajowa cena mleka wyrażona w walucie unijnej w czerwcu br. wyniosła 31,12 EUR/100 kg i była o 5,8% niższa od przeciętnej ceny w UE³³.

³² Ceny mleka w Oceanii i w USA według CLAL, w UE według KE.

³³ Dane wstępne KE – data odczytu 20.07.2017 r.

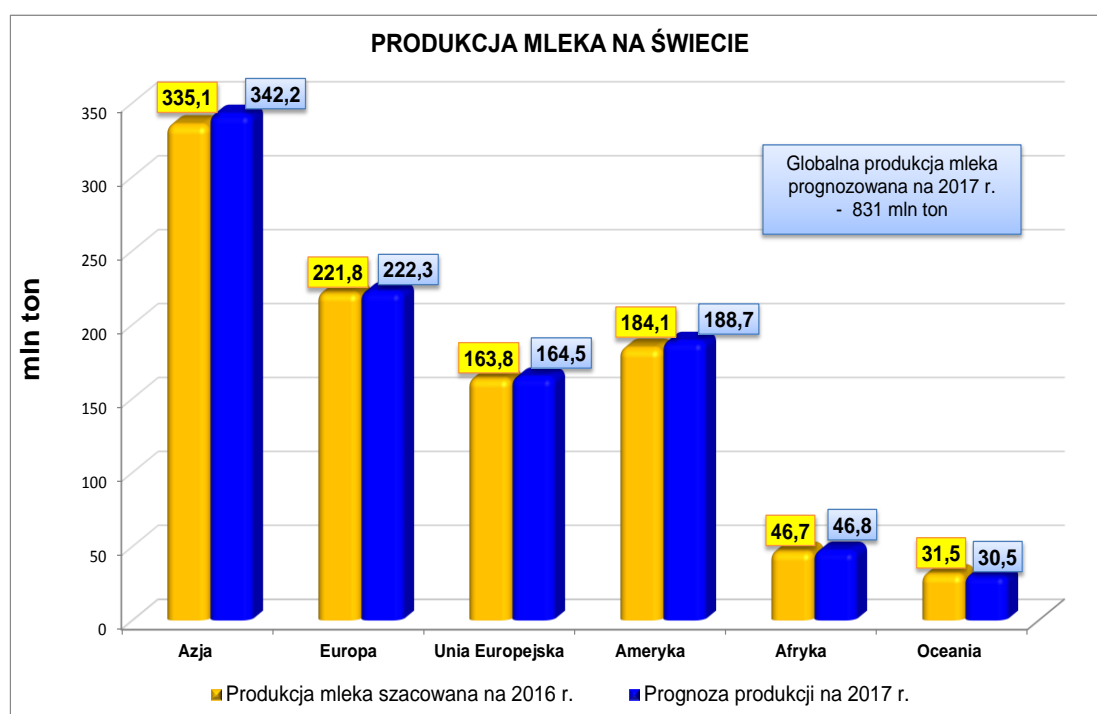

Źródło: opracowanie ARR na podstawie danych GUS i prognozy Zespołu Ekspertów.

- **Czynniki wpływające na poziom cen:**

Światowa produkcja mleka, pomimo zmiennych uwarunkowań ekonomicznych, wykazuje stały wzrost. Z prognoz FAO wynika, że w 2017 r. osiągnie ona poziom 831 mln ton, o 1,4% wyższy od szacowanego na rok 2016. Produkcja wzrośnie w Azji – o 2% (głównie w Indiach oraz w Pakistanie, Turcji, Iranie i Arabii Saudyjskiej) oraz w obu Amerykach – o 2,5%. W Europie i Afryce przewidywana jest stagnacja, a w Oceanii obniżenie produkcji o 3% (w Australii o 8%, a w Nowej Zelandii – o 1%). Spodziewany jest także globalny wzrost popytu na produkty mleczarskie do 111,4 kg ze 110,2 kg w 2016 r. – o 1,1%. W efekcie światowy eksport produktów mleczarskich może ukształtować się na poziomie o 1% wyższym niż w 2016 r. i wynieść 71,8 mln ton (w ekwiwalencie mleka)³⁴.

³⁴ Prognoza FAO – *Food Outlook Biannual report on global food markets June 2017 – Milk and milk products.*

Źródło: opracowanie ARR na podstawie danych FAO i KE.

– pogłowie krów, produkcja i dostawy mleka w Polsce

W Polsce pogłowie krów mlecznych w 2017 r. (po jego średniorocznym spadku w 2016 r. o 3,8%) może się zwiększyć o około 2%. W czerwcu 2017 r. stado krów mlecznych mogło liczyć 2,19 mln sztuk, a w grudniu (z uwagi na sezonowe zmiany) może wynieść – 2,17 mln sztuk. Stada krów mlecznych będą prawdopodobnie rozbudowywane w najbardziej efektywnych gospodarstwach, tj. o wysokim poziomie organizacyjnym i technologicznym. IERiGŻ – PIB ocenia, że w 2017 r., przy dalszej poprawie wydajności mlecznej (w 2017 r. do 6 156 l/szt. wobec 6 037 l/szt. rok wcześniej), krajowa produkcja mleka może wzrosnąć o ponad 3%, do 13,3 mld litrów z 12,9 mld litrów w 2016 r. Skup surowca będzie prawdopodobnie o 7% większy niż w 2016 r. i wyniesie 11,6 mld litrów³⁵.

W Unii Europejskiej skup mleka w okresie styczeń–maj 2017 r. był o 1,1% mniejszy niż w porównywalnym okresie 2016 r. i wyniósł 65,8 mln ton. KE przewiduje, że ogółem w 2017 r. towarowa produkcja mleka ukształtuje się na poziomie 154,3 mln ton, o 0,7% wyższym niż w 2016 r.³⁶

³⁵ Rynek Mleka – Stan i Perspektywy, nr 52, maj 2017 r., IERiGŻ – PIB, ARR, MRiRW.

³⁶ Short-term outlook for EU agricultural markets in 2017 and 2018, Summer 2017 – prognozowany w UE skup mleka, produkcja OMP i masła.

– produkcja odtłuszczonego mleka w proszku i masła

W 2017 r., w związku z wahaniami globalnego popytu na odtłuszczone mleko w proszku oraz rekordowo wysokimi zapasami zgromadzonymi w magazynach interwencyjnych UE³⁷, a w efekcie niskimi cenami tego produktu, unijni, w tym krajowi, wytwórcy ograniczają produkcję OMP. Z uwagi na ściśle powiązanie produkcji OMP z produkcją masła, w UE ograniczana jest również produkcja masła.

- *odtłuszczone mleko w proszku*

W Unii Europejskiej w okresie styczeń–maj 2017 r. produkcja OMP była o 12% mniejsza niż rok wcześniej i wyniosła 655 tys. ton, a mleko przekierowano do produkcji artykułów o wyższym stopniu przetworzenia, m.in. serów, których produkcja w tym okresie wzrosła o 1%, do 3,8 mln ton. Komisja Europejska prognozuje, że w 2017 r. unijna produkcja OMP może być o blisko 11% mniejsza niż w 2016 r. i wynieść 1,4 mln ton.

Polscy wytwórcy w okresie pierwszych pięciu miesięcy 2017 r. ograniczyli produkcję OMP o 16,5%, do 66 tys. ton. Analitycy ARR przewidują, że w 2017 r. krajowa produkcja OMP może wynieść 130 tys. ton, o 16% mniej niż w 2016 r.

- *masło*

Unijni producenci w okresie styczeń–maj 2017 r. wyprodukowali 929 tys. ton masła, o 6,5% mniej niż rok wcześniej. Komisja Europejska przewiduje, że w 2017 r. produkcja masła może ukształtować się na poziomie 2,3 mln ton, o 3% niższym niż w 2016 r.

W Polsce w okresie styczeń–maj br. produkcję masła zmniejszono o 5%, do 88 tys. ton. Analitycy ARR oceniają, że w 2017 r. krajowa produkcja masła może się ukształtować na poziomie 190 tys. ton, o 6% niższym niż w 2016 r.

– handel zagraniczny

W związku z poprawą koniunktury na światowym rynku mleka, od początku 2017 r. polska branża mleczarska notuje wzrost przychodów z eksportu produktów mleczarskich. W okresie pierwszych pięciu miesięcy 2017 r. wartość wywozu tych produktów osiągnęła poziom 857 mln EUR, o 38% wyższy niż przed rokiem³⁸. IERiGŻ – PIB szacuje, że w 2017 r. eksport produktów mleczarskich wyrażony w ekwiwalencie mleka surowego może być o 5% większy niż w 2016 r. i wynieść 4 mln ton, a w ujęciu wartościowym o 16% większy, osiągając 1,8 mld EUR.

³⁷ W ramach zakupów interwencyjnych i prywatnego przechowywania na koniec maja 2017 r. składowano 395 tys. ton OMP – w Polsce było to odpowiednio – 36,3 tys. ton i 88 ton.

³⁸ Wyniki polskiego handlu zagranicznego produktami mleczarskimi dotyczą artykułów o kodach CN 0401–0406, 2105 oraz wybranych produktów z pozycji CN 3501 i zostały obliczone przez analityków ARR na podstawie wstępnych danych Ministerstwa Finansów.

- *odtłuszczone mleko w proszku*

Notowane w 2017 r. ożywienie globalnego popytu na odtłuszczone mleko w proszku sprzyja unijnemu wywozowi tego produktu. Z danych KE wynika, że w okresie pierwszych pięciu miesięcy 2017 r. poza obszar celny UE (która jest największym światowym eksporterem tego produktu) wyeksportowano 339 tys. ton OMP, o 26% więcej niż rok wcześniej. KE przewiduje, że w 2017 r. względnie niskie unijne ceny OMP wzmocnią pozycję konkurencyjną tego produktu na rynku światowym i eksport OMP poza obszar celny Unii wzrośnie o 24%, do 712 tys. ton.

Od początku 2017 r. rośnie także wywóz OMP z Polski. W okresie pierwszych pięciu miesięcy br. eksport tego proszku wyniósł 43 tys. ton i był o 21% większy niż w tym samym okresie 2016 r. Analitycy ARR przewidują, że w 2017 r., w wyniku notowanego ożywienia światowego popytu na odtłuszczone mleko w proszku, jego wywóz może być o 22% większy niż w 2016 r. i wynieść 100 tys. ton. Wzrost cen transakcyjnych importowanego odtłuszczonego mleka w proszku wpływa ograniczająco na przywóz tego produktu do Polski. Ocenia się, że w 2017 r. roczny import odtłuszczonego mleka w proszku może wynieść 20–25 tys. ton wobec 36 tys. ton w 2016 r.

- *masło i tłuszcze mleczne*

Mniejsza podaż masła w UE, przy niskim stanie zapasów tego tłuszczu, wpływa ograniczająco na jego wywóz. W okresie styczeń–maj 2017 r. poza obszar celny UE wyeksportowano 63 tys. ton tego tłuszczu, o 20% mniej niż rok wcześniej. Eksport masła z Polski w tym okresie obniżył się o 1% i wyniósł 22 tys. ton. Analitycy ARR oceniają, że w 2017 r., przy ograniczonej krajowej produkcji masła, jego eksport z Polski może być zbliżony od zrealizowanego w 2016 r. i wynieść 45 tys. ton. Jednocześnie przywóz może się ukształtować na poziomie 20 tys. ton wobec 16 tys. ton w 2016 r.

– spożycie mleka i jego przetworów

Krajowe bilansowe spożycie mleka i jego przetworów w 2016 r. według oceny IERiGŻ – PIB wzrosło o około 3% (o 6 litrów), do 219 litrów na mieszkańca³⁹. Wzrost ten był skutkiem niższych niż rok wcześniej cen detalicznych artykułów mleczarskich oraz poprawy sytuacji dochodowej ludności. W 2017 r., przy wyższych cenach detalicznych produktów mleczarskich, przewidywana jest stabilizacja spożycia tego asortymentu.

³⁹ W ekwiwalencie mleka (łącznie z mlekiem przeznaczonym na przetwory, bez mleka przerobionego na masło).

W 2017 r., z uwagi na spodziewane utrzymanie się cen masła na względnie wysokim poziomie (w pierwszym półroczu br. masło w detalu było o 21% droższe niż przed rokiem), konsumpcja tego tłuszczu może zmaleć o 2%, do 4,6 kg na mieszkańca.

- **Prognoza cen skupu mleka oraz zbytu masła i OMP do grudnia 2017 r.**

Zespół Ekspertów przewiduje, że jeśli do końca 2017 r. utrzyma się dobra koniunktura na światowym rynku mleczarskim, relatywnie wysokie ceny skupu mleka w Polsce w drugim półroczu 2017 r. mogą jeszcze nieco wzrosnąć. Eksperci oceniają, że we wrześniu 2017 r. ceny surowca mogą być o 16–22% wyższe niż rok wcześniej i kształtować się w granicach 130–136 zł/hl. Z uwagi na duży wzrost cen w końcu 2016 r., różnice między cenami w 2017 r. a cenami ubiegłorocznymi będą ulegały zmniejszeniu. W grudniu 2017 r. przeciętna cena skupu mleka może zawierać się w przedziale 133–142 zł/hl wobec blisko 136 zł/hl w grudniu 2016 r.

Dalszy wzrost cen masła będzie hamowany barierą popytu. Jednak zwiększony globalny popyt na masło będzie prawdopodobnie utrzymywał ceny tego produktu na wysokim poziomie. Zespół Ekspertów przewiduje, że ceny zbytu masła we wrześniu 2017 r. mogą być o 20–26% wyższe niż rok wcześniej, a w grudniu – o 1–9% wyższe.

Duże unijne zapasy interwencyjne OMP prawdopodobnie będą wpływać ograniczająco na poziom cen tego produktu. Eksperci prognozują, że ceny zbytu odtłuszczonego mleka w proszku we wrześniu 2017 r. mogą być o 4–9% niższe niż w tym samym okresie 2016 r., a w grudniu – o 11–16% niższe.

Zespół Ekspertów, uwzględniając wahania sezonowe przewiduje następujący poziom cen skupu mleka oraz cen zbytu przetworów mleczarskich:

Wyszczególnienie	j.m.	2017 r.	
		wrzesień	grudzień
Mleko surowe	zł/hl	130,00–136,00	133,00–142,00
Masło w blokach*	zł/kg	20,00–21,00	20,00–21,40
Odtłuszczone mleko w proszku (OMP)*	zł/kg	7,50–7,90	7,50–8,00

* Ceny skupu mleka surowego bez VAT, ceny zbytu masła w blokach i OMP z VAT.

Prognoza cen skupu (bez VAT)
określona przez Zespół Ekspertów na posiedzeniu
5 lipca 2017 r.

Wyszczególnienie	j.m.	Ceny w maju 2017 r. (wg GUS)	Prognozowane ceny na:		Wskaźnik cen analogiczny okres poprzedniego roku = 100	
			IX 2017	XII 2017	IX 2017	XII 2017
pszenica ogółem ¹⁾	zł/t	710	630 - 660	650 - 690	103 - 108	102 - 108
pszenica konsumpcyjna ²⁾	zł/t	717	650 - 680	670 - 710	103 - 108	102 - 108
żyto ogółem ¹⁾	zł/t	601	540 - 570	550 - 590	108 - 114	101 - 109
żywiec wieprzowy	zł/kg	5,53	5,50 - 5,80	5,10 - 5,50	104 - 110	101 - 109
bydło ogółem	zł/kg	6,28	6,10 - 6,40	6,20 - 6,60	100 - 105	100 - 106
młode bydło rzeźne	zł/kg	6,44	6,30 - 6,60	6,40 - 6,80	97 - 101	98 - 104
kurczęta brojlery ³⁾	zł/kg	3,21	3,30 - 3,50	3,00 - 3,20	98 - 104	97 - 104
mleko surowe	zł/hl	131,62	130 - 136	133 - 142	116 - 122	98 - 104
masło w blokach ⁴⁾	zł/kg	19,55	20,00 - 21,00	20,00 - 21,40	120 - 126	101 - 109
odtłuszczone mleko w proszku (OMP) ⁴⁾	zł/kg	8,21	7,50 - 7,90	7,50 - 8,00	91 - 96	84 - 89

¹⁾ dotyczy średniej ważonej ceny danego rodzaju zboża zarówno konsumpcyjnego, jak i paszowego

²⁾ dotyczy średniej miesięcznej ceny pszenicy przeznaczonej na cele konsumpcyjne notowanej w ramach Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW

³⁾ ceny kurcząt brojlerów notowane w ramach Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW

⁴⁾ ceny zbytu z podatkiem VAT

Prognoza została sporządzona przez Zespół Ekspertów ds. Prognozowania Cen Podstawowych Produktów Rolniczych na podstawie wiedzy i poglądów ekspertów. Agencja Rynku Rolnego nie ponosi odpowiedzialności za decyzje ekonomiczne podjęte na podstawie tej prognozy.